

Pakotettu digiloikka

Pääkirjoitus

Tässä pääkirjoituksessa en yritäkään sanoa mitään kovin omaperäistä tai yllättävää. Tavoitteeni on vain kertoa viime aikojen vaikutuksista matematiikan olympiavalmennukseen. Kaikki mitä sanon, on todennäköisesti yleistettävissä moneen muuhunkin aiheeseen kuin kilpamatematiikkaan, mutta koska sen tunnen hyvin, keron siitä.

Olympiavalmennuksen eräs ongelma Suomessa on aina ollut Suomen maantieteellisesti laajalle alueelle jakautunut suhteellisen pieni ihmismäärä. Periaatteessa matematiikkaharrastajia on paljon, mutta yksittäisessä koulussa ei välttämättä ole kuin yksi harrastaja. Tällainen ihminen on aika yksinään. Vertaistukea ei ole, kenellekään ei voi hehkuttaa aritmeettis-geometrisen epäyhtälön hienoimpia sovelluksia viime aikojen kilpailutehtävissä, kenellekään ei voi valittaa, kun tehtävä ei vain ratkea, ja kenenkään kanssa ei voi opiskella yhdessä. Tällaisten koululaisten kannalta pidän olympiavalmennuksen tapaamisia hyvin arvokkaana, koska näissä kerrankin voi tavata muita samanmielisiä ihmisiä, joilla on samat kiinnostuksenkohteet, mahdollisesti samankaltaiset tulevaisuuden suunnitelmat ja mahdollisesti samankaltaiset tavat viettää vapaa-aikaa.

Käytännössä kuitenkin Suomi on iso maa. Missä tahansa valmennustapahtuma järjestetäänkin, on sinne monen hyvin hankala tulla, koska etäisyydet ovat isoja. Jotta valmennustapahtumiin olisi mahdollisimman monen mahdollisimman helppo tulla, on niitä käytännössä järkevä järjestää Etelä-Suomessa, koska Etelä-Suomen asukastiheys on suurin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että monet valmennukseen tulevista ovat sellai-

sia, joilla voisi olla muitakin mahdollisuuksia keskustella matematiikasta toisten kanssa, esimerkiksi omassa koulussa.

Huhtikuun alussa jouduimme ilmeisistä syistä perumaan tavallisen valmennustapahtuman. Tilalle järjestimme virtuaalivalmennusta. Huhtikuussa piti olla myös Euroopan tyttöjen matematiikkaolympialaiset EGMO. Ne järjestettiin virtuaalisina. Huhtikuussa olisi ollut seitsemäsluokkalaisten alueellisten kilpailujen finaaleja. Kolme niistä siirrettiin eteenpäin, yksi järjestettiin etänä. Kilpailujen järjestäminen etänä herättää aina hiukan kysymyksiä: luotammeko siihen, että ihmiset todellakin ratkaisevat tehtävät itse? Kansainvälisten kilpailujen järjestäminen virtuaalisesti herättää vielä lisää kysymyksiä: jos ratkaisujen pisteytyksen hoitavat joukkueenjohtajat yksin ilman keskustelua koordinaattorien kanssa, voimmeko olla varmoja, että kaikki pisteyttävät rehellisesti? Minä itse en ole koskaan osannut olla kovin huolissani rehellisyydestä, vaan pikemminkin siitä, tulkitaanko pisteytysohjeet joka paikassa samoin. Olin EGMO:ssa koordinaattorina. Normaaliolosuhteissa olisin keskustellut joukkueenjohtajien kanssa ratkaisuista ja varmistanut, että kaikki arvioivat tehtävät samoin. Nykyisellään tehtäväni oli vain muutaman muun ihmisen kanssa luoda pisteytysohje tehtävään 1 sekä vastata joukkueenjohtajien tarkentaviin kysymyksiin. Päätellen kysymyksistä, joita saimme, uskallan väittää, että ohjeet tulkittiin vähintään riittävän samoin. Olimme tietysti huomioineet poikkeusolosuhteet pisteytysohjeita luodessamme ja karsineet pois kaikki mahdolliset tulkintaeroja ai-

heuttavat asiat. Lopputulos saattoi olla hieman normaalia ankarampi ohjeistus, kun irtopisteiden jakelun ohjeistuksessa piti olla hyvin tarkkana. Kokemukset kilpailujen etäjärjestelyistä ovat kuitenkin kaiken kaikkiaan loistavia. Tämä voisi tarkoittaa myös sitä, että valmennettaville voisi järjestää aiempaa useammin etäkokeita tai vaikka leikkimielisiä kilpailuja. Hiukan kehiteltynä tämä ajatus tarkoittaisi myös mahdollisuutta uusiin vakavampiinkin kilpailuihin.

Oleellista on kuitenkin se, että Euroopan tyttöjen matematiikkaolympialaisissa ei ainoastaan tehtävien ratkaiseminen ja pisteytys menneet hyvin vaan järjestäjät onnistuivat luomaan yhteisöllisyyden tunteen ja suuren urheilujuhlan tunnelin. Ei se ollut tietenkään sama kuin tavallisessa kilpailussa, mutta erittäin hyvä korvike. Tämä herättää minussa toivoa siitä, että jatkossa myös olympiavalmennusta voisi järjestää fyysisten valmennustilaisuuksien lisäksi myös etänä niin, että kilpailijat kokisivat sen saman yhteisöllisyyden ja saisivat sen saman vertaistuen kuin mitä tavallisissa valmennuksissa. Tämä vaatii varmasti kehittelyä ja pohdin-

taa, mutta olemme varmasti monta pykälää pidemmällä nyt kuin ennen yhteistä kokousohjelmistojen käytön pakotettua pikakurssia.

Jotkut asiat ovat muuten minusta parempia etäyhteyksillä kuin livenä: jos yhteydet toimivat, olen paljon mieluummin etäkokouksessa kuin tavallisessa, sillä etäkokoukset ovat usein hyvin tehokkaita. Toisia asioita taas etäyhteydet eivät koskaan tule korvaamaan: Haaveilen siitä, että voin mennä kahvilaan juomaan kupin mustaa kahvia hyvän kirjan kanssa. Haaveilen myös siitä, että pääsen tavalliselle jumppatunnille (varsin hyvän) online-version sijaan. Ennen kaikkea haaveilen siitä, että voin matkustaa junalla Turkuun tapaamaan vanhempiani. Työasiat ja kilpailut hoituvat sen sijaan etänä paljon paremmin kuin olisin koskaan kuvitellut ja tuovat mukanaan paljon käytänteitä, joiden soisi jättävän käyttöön myöhemminkin.

Hyvää loppukevättä ja kesää!

Anne-Maria Ernvall-Hytönen